

RAN-1901130703040001
M. A. (Sem.-III) Examination March - 2026
Economics of Human Resources (Paper - III)
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દશવિલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book (2) પ્રશ્ન નં - 1 ફરજિયાત છે. Question No. 1 is compulsory. (3) પ્રશ્ન નં - 4 માં કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. Write any Two short notes from Question No.4 (4) પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવ્યા છે. Figures to the right indicate full marks of the questions.	Seat No.: Student's Signature
---	--

- Q. 1. નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો. 10**
- ગ્રામ્ય અને શહેરી ક્ષેત્રમાં વેતન નિર્ધારણ જણાવો.
 - વેતન નિર્ધારણ અંગેના સિદ્ધાંતો જણાવો.
 - બેરોજગારીના કારણો જણાવો.
 - PMRPY નું પુરું નામ અને શરૂઆત ક્યારે થઈ હતી?
 - બુદ્ધિધન ધોવાણ ઘટાડવાના ઉપાયો જણાવો.
- Q. 2. સ્થળાંતરનો અર્થ આપી. સ્થળાંતરના પ્રકાર અને અસરોની સવિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 13**
- અથવા
- Q. 2. વેતનનીતિ એટલે શું? વેતન નીતિના ઉદ્દેશો અને મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો. 13**
- Q. 3.(અ) રોજગાર વિનિમય કેન્દ્ર 6**
- (બ) ભારતમાં રોજગારી માટેની યોજનાઓ 7
- અથવા
- Q. 3. નફામાં ભાગીદારીનો અર્થ જણાવી. નફામાં ભાગીદારીના લાભ અને મર્યાદાઓની સમીક્ષા કરો. 13**
- Q. 4. નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ટૂંકનોંધ લખો. 14**
- શ્રમશક્તિ આયોજનના ઉદ્દેશો અને પ્રકાર
 - વેતનને અસર કરતાં પરિબળો
 - સામાજિક સુરક્ષા માટેની યોજનાઓ.
 - ભારતમાં શ્રમની ઉત્પાદકતાને અસર કરતાં પરિબળો.

ENGLISH VERSION

- Q. 1. Answer the following questions in brief:** **10**
1. State the wage determination in rural and urban area.
 2. State the theories of wages determination..
 3. State the reasons of Unemployment.
 4. State the full name and beginning date of PMRPY
 5. State measures to reduce Brain Drain.

- Q. 2. Give the meaning of Migration. Discuss in detail the types and factors affecting of Migration.** **13**

OR

What is the Wage Policy? Discuss the objectives and limitations of Wage policy.

- Q. 3. A) Employment Exchange Center.** **6**
- B) Schemes for employment in India.** **7**

OR

- Q. 3. State the meaning of Profit Sharing Review the benefits and limitations of Profit Sharing.** **13**

- Q. 4. Write any Two short notes:** **14**
1. Objectives and types of Manpower Planning.
 2. Factors affecting the Wages.
 3. Schemes for Social Security.
 4. Factor affecting the Labor productivity in India.
-